

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Cinema d'autor compromès

El *Free Cinema* fou un moviment cinematogràfic britànic dels anys cinquanta i seixanta amb un compromís per mostrar la realitat social de l'època a partir d'històries quotidianes. Sorgí com a reacció a l'artificialitat narrativa de Hollywood i a la dramaturgia britànica.

Karel Reisz, nom clau dins el 'Free Cinema'

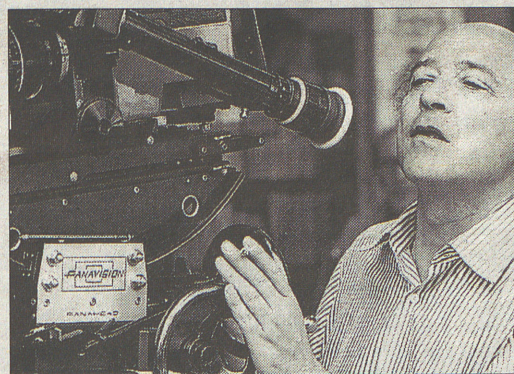
✦ Xavier Jiménez González *

El passat 25 de novembre es varen complir quinze anys de la mort del cineasta Karel Reisz, txecoslovac de naixement i anglès d'adopció, i que es va convertir en una de les veus més reconegudes del moviment cinematogràfic del *Free Cinema*, el corrent realista/documental del cinema britànic que va sorgir a finals de la dècada dels

50 del passat segle sota el nou paradigma de què es va conèixer com els «Nous Cinemes Moderns», escoles que defensaven una renovació tant narrativa com formal a l'hora de contar i mostrar les històries.

A l'empara de la revista *Sequence* (que va cofundar el 1947) i més tard a *Sight and Sound*, publicacions on Reisz va escriure entre finals dels anys 40 i principis dels 50 es va iniciar la primera etapa de la seva carrera, d'on hem de destacar els següents títols:

Momma Do not Allow (1955). Documental codirigit amb Tony Richardson (l'altra veu venerada del *Free Cinema* juntament amb Lindsay Anderson), on els nins i el jazz eren els elements centrals. Va formar part del 1r programa de pel·lícules estrenades baix l'etiqueta de *Free Cinema* el febrer del 1956.

We Are the Lambeth Boys (1959). Primer projecte en solitari on els nins tornaven a protagonitzar el relat, quedant reflectides les seves

veus, opinions, sensacions, etc., dins un context eminentment obrer.

Saturday Night and Sunday Morning (Dis-sabte nit, diumenge matí; 1960). La seva peça mestra: un al·legat contra l'explo-tació laboral, les desigualtats socials, etc.; una radiografia sense concessions de la vida de la classe humil.

La trajectòria de Reisz va continuar a la dècada dels setanta dins el mercat nord-americà, on va rodar un total de cinc llargmetratges des del 1974 fins al 1990. Director poc prolífic, va passar a la història com un dels pares intel·lectuals del *Free Cinema* i com una de les veus més reivindicatives dins el gènere de la denúncia social.

* Documentalista i professor associat (UIB)

► TEMA

Converses Literàries

Ja fa un bon grapat d'anys que des de la Universitat s'organitzen unes Jornades sobre la cultura portuguesa i molt concretament la seva literatura. El proper dia 12 de desembre, a les 19 hores a sa Riera, hi haurà la primera sessió oberta a tothom.

IX Jornadas de Cultura Portuguesa en Palma

✦ Lourdes Marqués Pereira *

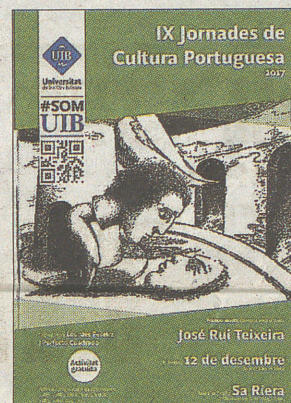

Antes de terminar el año, y para que los amantes de la cultura portuguesa tengan, una vez más, el privilegio de escuchar en Palma algunas de las voces más destacadas del panorama literario portugués actual, llegan las IX Jornadas de Cultura Portuguesa organizadas desde

la Cátedra Mário Cesariny - UIB y Camões I.P. En esta primera sesión, que tendrá lugar el día 12 de diciembre, a las 19.00, en el edificio de Sa Riera de la UIB en Palma, contamos con la palabra poética delicada, pero muy intensa, de José Rui Teixeira (Oporto, 1974).

A propósito de su libro *Diáspora*, escribía recientemente el también poeta Fernando Guimarães que la poesía de José Rui Teixeira se desarrolla a través de grandes espacios, y,

a nuestro entender, son precisamente esos espacios los que configuran la esencia de un hombre atento y sensible que, aunque alimentando esa saudade tan portuguesa, pero sin sucumbir jamás a ella, sabe establecer un virtuoso diálogo entre la memoria, como puede ser la de una madre ausente, y el deseo de crear un futuro absoluto, como el que los hijos tutelan. Al primer contacto con sus versos, podemos experimentar la sensación de entrar en un templo sagrado, donde el ritmo sibilino de sus versos nos impone una suntuosidad grandiosa pero, a medida que nos dejamos seducir por el ritmo de su verso y de sus metáforas, ensegui-

da nos damos cuenta de que su poesía nos concede la libertad de crecer en un espacio de dimensiones bien humanas, donde nos es permitido alimentar esa saudade activa que Fernando Pessoa nos enseña a descubrir a costa de nuestras dudas y nuestras luchas pero también de nuestras certezas y conquistas.

Leer a José Rui Teixeira constituye un sano ejercicio de lucidez porque nos conciencia en relación al mundo en que vivimos, pero es también una forma de alimentar la esperanza en un futuro cada vez más humanista.

* Profesora del departamento de Filología Española, Moderna y Clásica (UIB)

► TEMA

La teranyina de la llei

Ramon Llull fou un avançat als seu temps i ja posava sobre el paper algunes de les idees que sobre el funcionament del món. Sempre és una bona excusa relle-gir-se les seves obres i trobar paral·lelismes amb l'actualitat.

Llull, Eiximenis i la llei

✦ Gabriel Ensenyat Pujol *

Certament vivim unes setmanes convul-ses pel que fa al món de la justícia. Una de les manifestacions més clares n'ha estat el manifest signat per més de cent professors de Dret Penal de les universitats espanyoles en relació amb la manera de procedir contra determinats representants polítics i de la societat civil catalana. Resulta sorprenent i insòlit llegir que alguns

dels delictes dels quals se'ls acusa no corresponen als comesos, que l'òrgan que pretén jutjar-los (l'Audiència Nacional) no és competent, que el procediment seguit no és correcte i que les presons preventives «sin duda han sido gravemente desproporcionadas y carentes de suficiente justificación, más allá de abstractas manifestaciones». Hom, per força, ha de quedar estupefacte quan llegeix coses com que «la argumentación esgrimida por la titular del Juzgado Central de Instrucción para reclamar su competencia constituye una manipulación pocas

veces vista en el ámbito forense». Etcètera.

Tanmateix la idea que no sempre les lleis són justes ni qui les apliquen es comporten de la manera equànime amb què se suposa que

ho han de fer ve d'antic. Ramon Llull ja afirmava que «los malvats jutges fan lo contrari [d'allò que caldria]; car a aquells qui merexen pena donen repòs, e a aquells qui no merexen pena donen pena». I, cent anys després, Francesc Eiximenis es queixava amargament que la llei s'aplica amb duresa contra els debils i amb molt poc rigor contra els poderosos. La llei, escriu, sovint no s'administra «e, si es té, tendran-la contra los menors, e no contra los majors. E fan de la llei tela d'aranya, que no pot retenir res que no sia fort, mas reté mosquits e coses sens força». Aquesta metàfora de la llei, que és com una teranyina, que atrapa els febles però no fa ni pessigolles als poderosos, és realment antològica. I és que, com deien en llatí, «nihil novum sub sole».

* Professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General.